

**Hakediş Ödemesi: Ltd. Şti
yükleniminde bulunan
Binanın Teras Katı Onarım
işinde;Y.28.645/C02 poz no.lu
pencere ünitesi takılması
işine ilişkin metraj
cetvellerinin incelenmesi ile
mahallinde yapılan
incelemede, ara boşlukların 9
mm olduğu görülmesine rağmen
12 mm ara boşluklu ısı cam
bedeli ödenmesi sonucunda
TL tutarında kamu zararına
sebebiyet verilmesi ile
ilgili olarak;**

Kamu İdaresi Türü
İdarelerkararı yazdır

Genel Bütçe Kapsamındaki

Yılı 2016

Dairesi 8

Karar No 132

İlam No

133

Tutanak Tarihi 19.4.2018

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Hakediş Ödemesi:

.... Ltd. Şti yükleniminde bulunan ... Binanın Teras Katı Onarım işinde;Y.28.645/C02 poz no.lu pencere ünitesi takılması işine ilişkin metraj cetvellerinin incelenmesi ile mahallinde yapılan incelemede, ara boşlukların 9 mm olduğu görülmesine rağmen 12 mm ara boşluklu ısı cam bedeli ödenmesi sonucunda TL tutarında kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak;

Y.28.645/C02 pozuna ilişkin tanımda;

“PVC ve alüminyum doğramaya profil ile 4+4 mm kalınlıkta 12 mm ara boşluklu çift camlı pencere ünitesi takılması” denilmektedir.

Sorumlular konuya ilişkin savunmalarında; Mevcut alüminyum doğrama ünitelerinin bozulmuş olan kısmı değiştirildiğinden mevcuttaki doğrama detayı ve cam kalınlığına uymak zorunda olduklarını, bu nedenle 4+4 mm kalınlığında 9 mm ara boşluklu

ısıcam kullanıldığını, söz konusu ödemenin sehven yapıldığını ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi” başlıklı 41’inci maddesinin 1’inci paragrafı doğrultusunda hazırlanacak olan kesin hakediş raporunda düzeltme yapılacağını bildirmişlerdir.

Diğer yandan, hakedişleri inceleyen durumundaki teknik elemanların raporlar üzerinde hiç bir değişiklik ya da düzeltme yapmadıkları zaman mali sorumluluğa dahil edilmeleri mümkün bulunmamaktadır. Bu kapsamda yapılan incelemede, hakedişi inceleyen sıfatı ile imzalayan’nın hakediş ile ekinde yer alan belgeler üzerinde hiçbir değişiklik yapmadığı ve kendisinin görevinin genel hatlarıyla matematiksel bir inceleme ile sınırlı olduğu anlaşılmış bulunmaktadır. Bu itibarla, yaptığı iş ile kamu zararının oluşumu arasında herhangi bir illiyet bağı bulunmadığından, hakedişi inceleyen’ya sorumluluk yüklenilmesi mümkün değildir.

Ayrıca, sorguda sorumlu tutulmuş olmakla beraber, yapılan incelemede hakediş kapağında imzasının olmadığı anlaşıldığından, sorgunun bu bendine ilişkin olarak Gerçekleştirme Görevlisi’ya sorumluluk yükletilmesi doğru değildir.

Yukarıda yer verilen poz tarifi ile savunmaların incelenmesi sonucunda; 9 mm ara boşluklu ısı cam takılmasına rağmen 12 mm ara boşluklu ısı cam bedeli ödenmesi sonucu olduğu belirtilen TL tutarındaki kamu zararının yeniden yapılan hesaplama sonucunda TL olduğu anlaşılmıştır.

Bu itibarla TL tutarındaki kamu zararının; mevzuatına

uygun olduğu anlaşılan TL'si hakkında ilişilecek husus bulunmadığına,

Arta kalan TL tutarındaki kamu zararının ise;

Gerçekleştirme Görevlileri Hakedişi Düzenleyenler ve ile Harcama Yetkilisi Hakedişi Onaylayan'ya müştereken ve müteselsilen,

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53 üncü maddesi gereği işleyecek faizleri ile ödettirilmesine, oy birliğiyle karar verildi.

B)Y.25.003/20 poz no.lu Yeni sıva yüzeylere macun ve astar uygulanarak iki kat su bazlı yarımata boya yapılması (iç cephe) işine ilişkin metraj cetvelleri ve mukayeseli keşfin incelenmesinde; Eski sıva yüzeylerine boya yapıldığı halde yeni sıva yüzeyine boya yapılmış gibi ödemede bulunulması sonucunda TL tutarında kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak;

Y.25.003/20 poz no.lu Yeni sıva yüzeylere macun ve astar uygulanarak iki kat su bazlı yarımata boya yapılması (iç cephe) işine ilişkin teknik tarif ve yapım şartlarında;

"Boyanacak yüzeyde; zımpara, taşlama ve temizlik yapıldıktan sonra, 0,075 kg su bazlı astar uygulanır ve 0,350 kg macun işleminden sonra yüzey zımparalanır, 0,075 kg su bazlı astar üzerine, istenilen renkte 0,100 kg 1.kat, 0,100 kg 2.kat su

bazlı yarım mat boya yapılması için her türlü malzeme ve zayıatı, işçilik, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m2 fiyatı: ÖLÇÜ: Projesi üzerinden boya yapılan yüzeyler ölçülür. Tüm boşluklar düşülür.

NOT: 3 m den yüksek duvar ve tavanlarda ayrıca iş iskelesi verilir. Sıva için iş iskelesi varsa, ayrıca boyaya verilmez." denilmekte,

Y.25.003/05 poz no.lu Eski boyalı yüzeylere astar uygulanarak iki kat su bazlı mat boya yapılması (iç cephe) işine ilişkin teknik tarif ve yapım şartlarında ise;

"Eski boyalı yüzeylerin tel fırça, zımpara veya mekanik yolla temizlenmesi, gerekli alçı tamirinin yapılması, zımparalanması, 0,150 kg su bazlı astar sürülmesi, istenilen renkte 0,100 kg 1.kat, 0,100 kg 2.kat su bazlı mat boya yapılması için her türlü malzeme ve zayıatı, işçilik, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m2 fiyatı. ÖLÇÜ : Projesi üzerinden boya yapılan yüzeyler ölçülür. Tüm boşluklar düşülür. NOT : 3 m den yüksek duvar ve tavanlarda ayrıca iş iskelesi verilir. Sıva için iş iskelesi varsa, ayrıca boyaya verilmez." denilmektedir.

Söz konusu imalata ilişkin metraj cetvelleriyle mukayeseli keşfin incelenmesi sonucunda, eski sıva yüzeylerine boya yapıldığı halde yeni sıva yüzeyine boya yapılmış gibi ödemede bulunulduğu görülmüştür. Bu durumda Y.25.003/20 pozunu yerine Y.25.003/05 pozunu birim fiyatından ödeme yapılması gerekmektedir.

Sorumlular konuya ilişkin savunmalarında; söz konusu ödemenin sehven yapıldığını, "Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi" başlıklı 41'inci maddesinin 1'inci paragrafı doğrultusunda hazırlanacak olan kesin hakediş raporunda düzeltme yapılacağını bildirmişlerdir.

Diğer yandan, hakedişleri inceleyen durumundaki teknik elemanların raporlar üzerinde hiç bir değişiklik ya da düzeltme yapmadıkları zaman mali sorumluluğa dahil edilmeleri mümkün bulunmamaktadır. Bu kapsamda yapılan incelemede, hakedişi inceleyen sıfatı ile imzalayan'nın hakediş ile ekinde yer alan belgeler üzerinde hiçbir değişiklik yapmadığı ve kendisinin görevinin genel hatlarıyla matematiksel bir inceleme ile sınırlı olduğu anlaşılmış bulunmaktadır. Bu itibarla, yaptığı iş ile kamu zararının oluşumu arasında herhangi bir illiyet bağı bulunmadığından, hakedişi inceleyen'ya sorumluluk yüklenilmesi mümkün değildir.

Ayrıca, sorguda sorumlu tutulmuş olmakla beraber, yapılan incelemede hakediş kapağında imzasının olmadığı anlaşıldığından, sorgunun bu bendine ilişkin olarak Gerçekleştirme Görevlisi'ya sorumluluk yükletilmesi doğru değildir.

Yukarıda yer verilen pozlara ilişkin tarifler ile savunmaların incelenmesi sonucunda; Eski sıva yüzeylerine boya yapıldığı halde yeni sıva yüzeyine boya yapılmış gibi ödemede bulunulması sonucu oluşturduğu belirtilen TL tutarındaki kamu zararının yeniden yapılan hesaplama sonucunda TL olduğu anlaşılmıştır.

Bu itibarla TL tutarındaki kamu zararının; mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL'si hakkında ilişilecek husus bulunmadığına,

Arta kalan TL tutarındaki kamu zararının ise;

Gerçekleştirme Görevlileri Hakedişi Düzenleyenler ve ile Harcama Yetkilisi Hakedişi Onaylayan'ya müştereken ve müteselsilen,

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesi gereği işleyecek faizleri ile ödettirilmesine, oy birliğiyle karar verildi.

C)Y.25.002/02 Demir yüzeylere iki kat antipas, iki kat sentetik boya yapılması işinde zeminin boyaya hazır hale getirilmesi birim fiyat kapsamında bir iş olduğu halde, MSB.146 Eski Demir İmalatın Boyaya Hazır Hale Getirilmesi işi yaptırılarak demir imalatın boyaya hazır hale getirilmesi için mükerrer ödemede bulunulması sonucunda TL tutarında kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak;

Y.25.002/02 poz no.lu Demir yüzeylere iki kat antipas, iki kat sentetik boya yapılması işine ilişkin birim fiyat tarifinde;

“Demir imalat yüzeylerinin zımpara ve tel fırça ile temizlenmesi, 0,100 kg 1.kat, 0,100 kg 2.kat (her kat farklı renkte) antipas sürülmesi, 0,100 kg 1.kat, 0,100 kg 2.kat istenilen renkte sentetik boya ile boyanması, her türlü

malzeme ve zayıatı, işçilik, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil 1 m2 fiyatıdır.” denilmekte,

MSB.146 poz no.lu Eski Demir İmalatın Boyaya Hazır Hale Getirilmesi işine ilişkin birim fiyat tarifinde ise;

“Boyası bozulmuş veya boyanmadan uzun süre bekleyen paslanmış, karıncalanmış eski demir imalatın boya ve paslarının zımpara kağıdı ile karıncalanmış kısımların taşlama motoru ile temiz yüzey ortaya çıkana kadar silinerek temizlenmesi ve boyaya hazır hale getirilmesi için işçilik, her türlü malzeme ve zayıatı, alet ve edavat giderleri, iş yerindeki yükleme, yatay ve düşey taşımalar, boşaltma, sökülen malzemenin istifli, müteahhit karı ve genel giderler dahil 1m2 fiyatıdır.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen pozlara ilişkin tarifler ile sorumluların konuya ilişkin savunmalarının incelenmesi sonucunda; Y.25.002/02 pozunu birim fiyat tarifinde; “Demir imalat yüzeylerinin zımpara ve tel fırça ile temizlenmesi ...” ifadesine yer verildiği, söz konusu poz boya pozu olduğundan boya yapılacak yüzeyde bir temizlik yapılmasının zorunlu olduğu, toz ve kirin üzerine boya yapılamayacağı, buradaki temizliğin yeni imalattaki boya öncesi yapılan temizlik olduğu, dolayısıyla boyası bozulmuş, uzun süre dış etkenlerde beklemiş ve paslanmış yüzeylerde yapılan temizlikle kıyas edilmemesi gerektiği, yapılan işlemlerin süre bakımından aynı olmadığı, bir tozu ve kiri temizlemek için ayrılan süreyle, bozulmuş ve paslanmış bir yüzeyin temizliği için ayrılan sürenin aynı olamayacağı, bu nedenle mevcut demir imalatlara MSB.146 poz no.lu Eski Demir İmalatın Boyaya Hazır Hale Getirilmesi birim fiyatının uygulanması gerektiği anlaşıldığından;

Mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, oy birliğiyle karar verildi.

D)Yaklaşık Maliyeti TL olan iş için yüklenici TL fiyat teklif ettiği yani fiyat kıyas oranı 0.72 olduğu halde, işin devamında ortaya çıkan işler için yüklenici fedakarlığı- fiyat kıyas oranı göz önüne alınmadan birim fiyatların aynen alınması sonucunda TL tutarında kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak;

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 23'üncü maddesinde, herhangi bir nedenle Yeni Birim Fiyat (YBF) tespiti yapılırken "İhale Bedeli /Yaklaşık Maliyet" oranından yola çıkılarak piyasa rayiçlerinin teklif fiyatlara dönüştürülmesi hususunda bir hüküm bulunmamaktadır. Anılan maddenin devamında ayrıca; "Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda; 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı" başlıklı 16 ncı maddesinde;

"a)Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapım ve yapım ile ilgili

danışmanlık hizmet işlerine ilişkin olarak akdedilen sözleşmelerin yürütülmesinden doğan yeni fiyat tespiti anlaşmazlıkları hariç olmak üzere diğer anlaşmazlıkları ilgili idarenin talebine istinaden inceleyip karara bağlamak ve yeni fiyat tespiti anlaşmazlıklarında ise tarafları bağlayacak şekilde fiyatı kesin olarak tespit etmek." görevi ve yetkisi Yüksek Fen Kurulu Başkanlığına verilmiştir. (644 sayılı KHK ile Bayındırlık Kurulu kaldırılmış ve anılan KHK'nın 37 nci maddesi ile; mevzuatta Bayındırlık Kuruluna yapılmış olan atıfların Yüksek Fen Kurulu Başkanlığına yapılmış sayılacağı hükme bağlanmış olduğundan, Bayındırlık Kuruluna verilen görevler Yüksek Fen Kurulu tarafından yürütülmektedir.)

Ayrıca, ilave işlerin birim fiyatının tespiti ile ilgili olarak; 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile ikincil mevzuatlarda "İhale Bedeli/Yaklaşık Maliyet" oranı gibi bir sistem bulunmadığından, tarafların, genel şartnamenin 23'üncü maddesi doğrultusunda yeni birim fiyatın tespiti konusunda anlaşma sağlamaları esastır. Nitekim, Yüksek Fen Kurulu'nun yerleşik kararlarında da; YBF tespiti yapılırken yaklaşık maliyet ile teklif bedeli arasındaki farkın, itibari ihale tenzilatı olarak kabul edilerek tespit edilen YBF'den düşülmesi uygulamasının yasal dayanağının bulunmadığı belirtilmiştir.

Kaldı ki, yaklaşık maliyet ihale öncesinde idaresi tarafından hazırlanan ve isteklinin hukuken bilgi sahibi olmasının mümkün olmadığı gizli bir belge olduğundan, sözleşme ekleri gibi yükleniciyi bağlayıcı bir yönü de bulunmamaktadır. Ayrıca, ihale aşamasında analizler de talep edilmediğinden benzer analizlerden yola çıkmak suretiyle bir kıyas yaparak verilen fiyatların hangisinde müteahhit karının indirime tabi tutulduğunun bilinmesi mümkün değildir.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında; yeni birim fiyatların; Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 23'üncü maddesi ile idari şartnameler ve sözleşmesinde öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda yükleniciyle birlikte tespit edilmesi gerektiği açıktır.

Dolayısıyla, (YBF) tespiti yapılırken; "İhale Bedeli /Yaklaşık Maliyet" oranından yola çıkılarak ve bir nev'i itibari ihale tenzilatı olarak kabul edilen bir oranın piyasa rayiçlerine uygulanması suretiyle piyasa rayiçlerinin teklif fiyatlara dönüştürülmesi gerektiği hususunda, ne mevzuatımızda, ne de Yüksek Fen Kurulu Kararları ile Sayıştay Kararları'nda bir hüküm bulunmaktadır.

Bu itibarla, işin devamında yapılmasına karar verilen işlerin birim fiyatlarının birim fiyat listesinden aynen alınmak suretiyle ödemede bulunulması ve yüklenici fedakarlığı göz önüne alınmadan yeni birim fiyat oluşturulmasında mevzuata aykırılık bulunmadığından,

Mevzuatına uygun olduğu anlaşılan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, oy birliğiyle karar verildi.